

Zasavski udarnik

★ Glasilo Osvobodilne fronte okraja Trbovlje ★

Leto I.

Trbovlje, 26. junija 1948

Štev. 17.

Tekmuimo za vpis Ljudskega posojila

Kaj pravi o ljudskem posojilu predsednik OLO Trbovlje

Dopisnik »Zasavskega udarnika« je imel s predsednikom OLO Trbovlje tovarišem Ribičem Lojzetom razgovor o raznih vprašanjih. Pogovor je nanesel tudi na vprašanje posojila, katerega je razpisala naša država za uresničitev našega plana. Tovariš predsednik je izjavil: »Zasledoval sem razvoj gospodarstva v SZ, kako se je tam razvijal socializem. Sovjetska vlada ni nikoli skala posojila za izgradnjo socializma v raznih kapitalističnih državah, temveč se je opirala na lastna sredstva. V času njenega razvoja je sovjetska vlada trikrat razpisala notranje posojilo, rezultat tega vidimo, da je vse delovno ljudstvo s svojimi občutki gradilo socializem, kar je prišlo posebej do izraza v drugi svetovni vojni. Visoki patriotizem, ki je vodil sovjetsko ljudstvo, vodi danes tudi nas, ko je naša država razpisala notranje posojilo za izvajanje našega plana in čimprej izgradnjo socializma.

Radi tega, ker sem že dalj časa proučeval razvoj v SZ v tem pogledu, sem pričakoval razpis posojila tudi pri nas. Danes gradimo socializem iz svojih lastnih sredstev, da ne bomo odvisni od nikogar. Ne bomo se podvržli vplivom ameriških dolarjev, kateri bi nam onemogočili gospodarsko izgradnjo, tako kot je onemogočajo v državah, ki so se podvržle vplivu Marshallovega plana. Jugoslovansko ljudstvo si hoče biti samo kovač boljšega življenja. Ustvarjali bomo nove tovarne, železnice, gradili bolnice, šole. Zato pozdravljam razpis notranjega posojila, ki nam je porok naših nadaljnjih uspehov. Dosedanji rezultati vpisa so jasen dokaz, da naše ljudstvo v celoti razume razpis posojila in ga podpisuje vključno prišepetavanju nam nasprotnih elementov.

Ljudsko posojilo naj vpiše sleherni prebivalec okraja Trbovlje

Razpis ljudskega posojila je natekel pri širokih ljudskih množicah na veliko razumevanje. Uredništvo »Zasavskega udarnika« prinaša izjavo upokojenke tovarišice Završnik Marije iz Trbovlje. Imenovana je vduva in stara 64 let. Glede vpisa ljudskega posojila je izjavila sledeče: »Čitala sem v časopisu o razpisu ljudskega posojila, kar mora vsak pošten človek odobravati. Tudi jaz bom prispevala en delež in sicer 2000 dinarjev. Kar morem dati, dam iz srca kar vem, da vsak najmanjši prispevek pomeni izvršitev našega plana in ustvaritev socializma v naši državi.«

Izjava te žene nam je svetel vzor, da naj ne bo nobenega, ki ne bi podpisal posojila in s tem pomagal k izvršitvi velikih nalog delovnega ljudstva Jugoslavije.

Pododbor št. 8 rudarske podružnice Trbovlje napoveduje tekmovanje

Sindikalni pododbor Uprave zasavskih premogovnikov napoveduje tekmovanje vsem pododborom ZDNRi v območju podružnice Trbovlje pri vpisovanju ljudskega posojila v naslednjih točkah:

1. kateri pododbor bo zajel čim večji odstotek svojih članov pri vpisu posojila;
2. kateri pododbor bo procentualno po članstvu dosegel najvišji vpisni znesek;
3. kateri pododbor bo vse pripravil in delo z vpisom najprej končal, upoštevajoč prvi dve točki.

Poročila o doseženih uspehih je javiti na podružnico ZDNRi v Trbovljah, ki naj vodi evidenco po točkah in rezultat o uspehih in neuspehih objavi v »Zasavskem udarniku«.

Pododbor št. 8
(Uprava zasavskih premogovnikov)

Nomeščenci v Hrastniku za vpis ljudskega posojila

Pred kratkim časom je v Trbovljah bila ustanovljena okrajna komisija za vpis državnega posojila in se je takoj nato pristopilo k postavljanju krajevnih komisij. Večina krajevnih komisij je že ustanovljena, potrebno pa bo, da se čimprej in čimbolj agilno vržejo na delo tako da bo sleherni državljan tukaj okraja seznanjen s pomenom notranjega državnega posojila. Za sedaj po večni agilnosti v tem delu je pokazala krajevna komisija v Hrastniku. Tako so uslužbenec krajevnega ljudskega odbora v Hrastniku in uslužbenec gospodarskih podjetij, s katerimi upravlja KLO, skupno s poštnimi uslužbenci dne 17. VI. 1948 na svojem strokovno-studijskem sestanku razpravljali o pomenu državnega posojila in so takoj nato pristopili k podpisovanju obveznosti za posojilo. Zbranih 40 nameščenecv se je obvezalo vpisati 51.500 din, kar je v oziru na njihove prejemke zelo lep primer. Tako je dal poseben zgled tov. Stravs Alojz, nameščenec krajevnega gospodarskega podjetja, ki se je obvezal vpisati 5000 din. Nadalje se je obvezal vpisati 3000 din tov. Filipovič Franc, a tov. Dušak Albin 2000 din. Večina uslužbencev pa je vpisala po 1000 din.

Primer teh uslužbencev iz Hrastnika naj bo vzgled vsemu prebivalstvu

v okraju Trbovlje, ki so svojo ljubezen do domovine, do njene čimprejšnje obnove in povzdiga tako vidno pokazali.

Najboljši mladinci na sektorju Radeče so vpisali posojilo

V nedeljo dne 20. VI. je bila v Radečah konferenca najboljših mladincev in mladink celotnega radeškega sektorja. Na tej konferenci bi moralo biti zastopanih najmanj 50 mladincev(-dink), toda zaradi slabega vremena se je iz daljnjih krajev udeležba je bila le 28 mladincev(dink). Podan je bil izrpen referat o ljudskem posojilu narodnega gospodarstva FLRJ, kar so vsi pravilno razumeli in po referatu tudi živahno diskutirali. Po končani diskusiji je bil predlog, da bi vsi do enega sodelovali pri vpisu ljudskega posojila in

zajeli slehernega člana OF, sindikata in LMS. Ne sme biti nobenega državljan, kateri ne bi vpisal ljudsko posojilo narodnega gospodarstva F. L. R. J. in ne bi sodeloval pri čimprejšnji izpolnitvi petletnega plana. Obveze mladincev(-dink) na tej konferenci so bile, da bodo pri vpisu ljudskega posojila vsi sodelovali in pravilno prikazovali važnost in pomen posojila narodnega gospodarstva FLRJ.

Mladinci(ke), ki so bili navzoči na konferenci v Radečah, so se prvi obvezali, da bodo vpisali ljudsko posojilo, kakor sledi: Konecija Lado 5000 din, Grešak Franc 3000 din, Podlesnik Maks 1000 din, Skopore Branko 1000 din, Knaus Maks 1000 din, Urnkar Marija 1000 din, Eržen Viki 1000 din, Plazar Nada 500 din, Trink Silva 1000 din, Završnik Milan 1000 din, Krajnc Jože 1000 din, Rahne Darinka 1000 din, Kramžar Vinko 1000 din, Sinkovec Lado 1000 din, Kastele Slavka 1000 din. Skupno 20.500 dinarjev. G. F.

Zakaj iščemo delovno silo? „Odpravimo nedostatke“

To vprašanje, ki je danes skoraj povsod aktualno, dosikrat postavlja jo gospodarska podjetja. Kako naj bi tudi ne bilo, ko pa gradimo vedno nove velike tovarne in razširjamo že obstoječo zanemarljivo industrijo, ki zahteva vsak mesec nove tisoče delovnih ljudi. Ako bi hoteli zadostiti vsem tem zahtevam, si skoraj ne moremo predstavljati, kakšna armada delavcev in nameščenecv bi morala stati nekje v rezervi in čakati na zaposlitev.

Po neki računici bi Zasavski bazen rabil v letošnjem letu približno 800 novih delavcev, da bi mogel izpolniti tako proizvodnjo, kakor tudi investicijski plan. Vendar pa nismo vsi tega mnenja.

Na rudniku Zagorje boleha približno 40 ljudi dnevno zaradi tega, ker niso dovolj zaščiteni pred vročo, ki se razliva po njih v jami, ali pa morajo peš hoditi s proge po vodi z raztrganimi čevlji. Potrebno je opremiti delavce, ki delajo na mokrih krajih v jami, z dobro obutvijo in z nepremočljivo obleko, vodo po progah pa izpeljati ob stran v jarke, bilo to na stropu ali v tleh. Tako nam bo ostala ta delovna sila zdrava.

V Trbovljah ima vzhodni obrat velik odstotek bolnih zaradi tega, ker delajo pri visoki temperaturi in slabem zraku. Oni boleha od prehlada in na oči. To vse je mogoče odpraviti s pravilnim delom v jami. Da so v Pleskem polju jamski ognji, je zasluga predvsem nekaterih brezvestnih delavcev-kopačev, ki ropajo premog iz stropa in sten ter delajo na odkopih zruške, kar je bilo včasih največja sramota za kopača. Isla krivda zadene ne samo brezvestnega kopača, temveč tudi nadzorno

osebje, ki gre mimo vsega, kot da se ni ničesar zgodilo.

Visok je tudi odstotek izrednih dopustov, predvsem oseb, ki niso nanje upravičeni. To je treba takoj odpraviti.

Nezgodnikov imajo vsi trije rudniki dnevno 1%—1,5%, ki zaradi poškodb izgubljajo dnevno 80—100 silahov. Ako bi uprave in sindikalne organizacije vodile dovolj brige in skrbi za zdravje in zaščito delavstva, bi bila ta številka znatno nižja. Tako izgubljamo delovno silo, katero imamo že oskrbljeno s stanovanjem; medtem pa iščemo novo, kateri bi morali dati še stanovanje. Seveda, če bi ga imeli.

Drugi problem je ponekod slabo urejena jama in slaba delovna disciplina. Učinek dela bi se lahko dvignil na odkopih, ako bi bile jame urejene za odvažanje premoga in dovajanje lesa na delovno mesto. Ako se učinek dela — odkopna storitev — dvigne nad današnjo storitev samo za 0,5 tone na moža, bi bilo pridobljeno dnevno 600 ton premoga.

Ako vsak delavec in nameščenec v Zasavskem bazenu zamudi dnevno samo 10 minut pri delu, t. i. da je prepozno prišel na delo ali pa ga prežgodaj zapustil, je pri tem izgubljen dnevno 28 delovnih dni.

Vzemimo vse gori omenjene probleme in nedostatke resno v preht, ako jih v najkrajšem času uredimo, bo verjetno vprašanje delovne sile v bazenu docela rešeno.

Danes moramo posvečati največjo skrb našemu delovnemu človeku, da bo zavarovan na svojem delovnem mestu pred neugodami in obolenji, da tako pripomoremo izvršiti planske naloge. S tem olajšamo prizadevanje.

Nadaljevanje na 2. strani.

V borbo za znižanje proizvodnih stroškov

Rudnik Idrija ima najboljšo mladinsko številko

Zvezno tajništvo rudarske industrije Slovenije je za mesec maj 1948 sprejelo prvič ločne odnosno enotne podatke o tekmovalnosti mladinskih števil na rudnikih. Poročila so poslale le podružnice: Idrija, Zabukovca, Trbovlje, Zagorje in Pečovnik, čeravno so tudi na drugih podružnicah mladinske številke, katere se borijo s planom, z novim načinom dela.

Najboljša mladinska številka je v Idriji v jašku Delo, katere je presegla normo za 40%, nima neopravičenih izostankov, vsi mladinci na tej številki so aktivni v mladinski kot v ostalih organizacijah, obiskujejo študijske sestanke ter so že vsi dokončali strokovne tečaje. Drugo mesto je zasedla ml. brigada v jašku Borba, katere je prekoračila normo za 31%. Od mladincev, ki delajo v tej brigadi v mesecu maju, ni nihče izostal neopravičeno, vsi aktivno sodelujejo v masovnih organizacijah in obiskujejo študijske sestanke ter strokovne tečaje. Trečja je mladinska brigada v jašku Delo, katere je presegla normo za 26,6%. Isto tako nima nobenih neopravičenih izostankov, delujejo v masovnih organizacijah ter obiskujejo študijske sestanke.

Četrta najboljša številka je v jašku Borba v Idriji, katere je presegla plan za 23,7%. Nima neopravičenih izostankov, študijske sestanke posejajo vsi, strokovne tečaje jih obiskuje 66%. Na petem mestu je mladinska številka v jašku Borba, katere presegla plan za 28,8 odstotkov, neopravičenih izostankov nima, študijske sestanke obiskujejo vsi, tečaje pa 60%. Šesto mesto je zasedla bri-

gada v topilnici, katere je prekoračila plan za 26%, izostal ni nihče neopravičeno ter so vsi aktivni v organizacijah. Tečaje obiskujejo 50%.

Prvih šest mest v tekmovalnosti mladinskih brigad in števil na rudnikih je zasedel rudnik Idrija. Mladinske številke tega rudnika se razločijo od ostalih v tem, da mladina, ki dela na mladinskih številkah in brigadah, nima nobenih plavil ter je aktivna tudi na političnem polju.

Sedmo mesto je zasedla mladinska številka 2 na rudniku Zabukovca, katere je presegla normo za 96%, ima 0,3 neopravičenih in 2% opravičenih izostankov. Študijskih sestanek obiskuje le 30% ter so aktivni člani številke v masovnih organizacijah 63%. Strokovne tečaje obiskuje 35%. Na osmem mestu je mladinska številka 16 na rudniku Zabukovca, katere je presegla normo za 66%. V ostalem ima iste rezultate kot št. 2 na rudniku Zabukovca. Develo mesto je zasedla mladinska številka 216 v rudniku Trbovlje, deseto mesto pripada 1. brigadi na obratu Doberna na rudniku Trbovlje, enajsto mesto 11. mladinski brigadi na obratu Doberna. Dvanajsto mesto je zasedla mladinska številka 179 na rudniku Trbovlje. Mladinska številka 223 na rudniku Zagorje je zasedla trinajsto mesto in štirinajsto mesto mladinska številka 146 tudi iz Zagorja. Petnajsto mesto pripada mladinski številki 163 na rudniku Zagorje. Nato še sledijo mladinska številka 6 na rudniku Pečovnik, mladinska številka 28 Zagorje ter mladinski številki 27 in 450 na rudniku Trbovlje.

Tako delajo pravi aktivisti

Ko stopiš v poslopje Uprave Zassavskih premogovnikov, ti pade takoj v oči grafikon, ki prikazuje storitve rudnikov, ki spadajo v delokrog Uprave. Nekako težko ti je pri srcu, ko vidiš, da v tem mesecu nobeden rudnik ne izpolnjuje plana. Povprašaj kaj je temu vzrok, odgovori so stalno eni in isti. Ni delovnih moči, slabe odkopne metode in slično. Ob takih razgovorih postane človeku tesno. Sprašuje sam sebe, ali so vsi ti izgovori res realni, ali ni mogoče teh nedostatkov popraviti? Takoj ti pade na um, kako more delavec, nameščene, inženir postati novator, racionalizator. No, kaj se o tem sprašujem, spoznal je nedostatke pri stroju, v odkopnih metodah, v organizaciji dela in s tem izboljšal pogoje dela v prid nas vseh. Ostane pa še eno, kar bi bilo tudi potrebno urediti in to delo ni mogoče prepustiti novatorjem temveč vsakemu poedincu. To je delovna disciplina, večji delovni polet, čut dolžnosti. Vsega tega nam manjka in še mnogo več.

Pa se človek zamisli pri tem vprašanju, kaj smo za odstranitev teh napak sploh ukrenili. Odgovor je kratek — skoraj nič. Nekaj pa vendar, saj smo dali obljubo, da bomo

Nadaljevanje s 1. strani.

nje sindikalne organizacije in vodstva podjetja za izvršitev plana.

Zato je nujno potrebno, da se s tem vprašanjem bavimo in to vsi, tako uprava rudnikov kakor tudi sindikalne organizacije. Celoten kolektiv pa naj prispeva z nasveti in predlogi in naj pristopi k odpravljanju napak, tako bo lažje reševali planske naloge. Ako bomo to storili, lahko prenehamo z nedeljskim obratovanjem, ki je za jame škodljivo, delavcem pa neprijetno, ker jim skrajšuje zaslužni odmor. Na ta način bo to vprašanje vsestransko zadovoljno rešeno.

zanju proizvodnih stroškov. Zadeva je v desetih minutah gotova. Že smo šli v rov, po krajšem času hoda pridemo do jaska, kjer smo se spustili v globino. Tam pa že stoji električni stroj z vozički za prevažanje ljudi. Vsedemo se in odpeljemo. Kmalu smo na cilju. Vlak se ustavi, pot nas vodi po kratkem nadkopu na delovišče. Takoj se dogovorimo o načinu dela in o potrebnem materialu. Eni rabijo vrhače, drugi prečke, stojke in tako naprej. Složno gremo pripraviti les na številke, kar pa kljub težavam ni bilo pretežko. Saj smo nudili pomoč drug drugemu. Z lesom je preskrbljeno. Prvi delavci gredo pripravljati premost in zasigurat delovišče, ostali pa zgrabijo za lopate in pričela se je borba z geslom: »Vse za dosego plana in za znižanje proizvodnih stroškov.«

Tov. Čuč Franc, paznik zapadnega obrata, ki je imel svojo številko ter bil kot prvi delavec, in njegov pomočnik obratovodja opekarne tov. Merdavs Stefan, sta napovedala tekmovalnost vsem številkam, gre glavo od enega do drugega. Pozivu so se odzvali vsi, vsak je hotel biti prvi. Ura beži tako naglo, da sam ne veš, da je že čas zapustiti delo. Tov. Vahar, ki je zaposlen na tem obratu kot mojster za mehanizacijo, je bil ta dan zaposlen pri stresalnikih in je svoje delo zelo vestno opravljal, če vsede, da bi pojedel svojo malico. Pa že sliši za hrbtom, naj da kruh v žep, ker je že čas odhoda iz jame. Hudiča, je njegov odgovor. Hitro

gre nazaj k stresalkam, uradi vse potrebno in jih ustavi ter v eni sapi pohiti za nami. Po isti poti gremo nazaj z željo, da izvedemo rezultat našega dela. Ustavimo se pri obračunovanju obrata, ki je še vedno prerival vozičke in jih nastavljal pod stresalke, ki so prinašale premog. Vse hiti spraševati kakšen je bil uspeh, koliko smo naložili in ako smo zadovoljili normo? Precej rečno, vendar z nasmejanim obrazom nam pove, da vsakemu poedincu rezultata ne more povedati takoj, pač pa da odpade povprečno na moža preko pet in pol vozička.

Zadovoljili smo se s tem šele, ko je pohvalil delo in poudaril, da je to lep uspeh, že iz razloga, ker so slabe odkopne metode in se je delalo večinoma pod zraški. Zaradi tega se je moralo vse le kopati in ne razstreljevati, kar bi gotovo zmanjšalo trud. Poleg tega pa je tudi na tem delovišču slab zrak in vročina.

Z največjim zadovoljstvom smo zadovoljili jama v zavesti, da smo danes z našim prostovoljnim in brezplačnim delom-doprinesli svoj delež za dosego plana in za znižanje proizvodnih stroškov. S tem smo dali pobudo ostalim, da naj gredo po naši poti za čim prejšnjo izgraditev žrtev in za dosego socializma.

Pri izhodu iz jame se je začela živahna razprava o napakah pri delu. Bilo bi potrebno, da tudi ostali priznajo svoje napake in jih skušajo odpraviti ter s tem pomorejo sebi in ostalim.

Delavci in nameščenci jame Kotredež rudnika Zagorje na prostovoljnem delu za počastitev V. kongresa KPJ

Te dni se je na obratu Kotredež dogodilo nekaj posebnega, kar vzbuja zanimanje vsega kolektiva. Poleg že objavljenih obvez, ki si jih je zadal kolektiv obrata Kotredež, so člani sindikalnega pododbora sklenili napovedati tekmovalnost vsem ostalim jamam na rudniku, kateri kolektiv bo v predkongresnem tekmovalnem napokop v prostovoljnem delu največ premoga. Rudarji in nameščenci v Kotredežu so se obvezali izven službe nakopati najmanj 500 ton premoga.

Tako srečujemo kar sredi šihla ljudi, ki bi morali že pred več urami biti iz jame, ko šele prihajajo iz rova in na vprašanje odgovarjajo, da so bili na delovišču 301, kjer so se merili v prostovoljnem delu, kdo bo dosegel pri tem delu največje učinke. Zanimivo je, da se za prostovoljno

delo v jami prijavlja vedno več tovarišev, tako da poslaja eno delovišče že pretesno.

Tudi zalivači so se obvezali, da bodo vse prazne odkope, ki jih bodo izkopali prostovoljci, zalili z zasipnim materialom prav tako v svojem prostem času.

Prostovoljno delo združuje na odkopu tako delavce, kakor nadzornost osebe in pospešuje v največji meri tovarišstvo pri delu, dviga tekmovalni elan in navezuje ves kolektiv na to, da čuti z obratom in se zanima za izpolnjevanje plana. Prostovoljno delo pa vpliva tudi na učinke ostalih delovišč, ki se zboljšujejo.

Prostovoljci so sklenili, da bodo ves zaslužek spremenili v obveznice državnega posojila, ki jih bodo poklonili sindikalnemu pododboru, da jih izkoristi v socialne namene.

Znižanje proizvodnih stroškov v steklarni Hrastnik

Marsikateremu naših delavcev ni šlo v glavo, da se lahko stroški proizvodnje znižajo in je z nezaupanjem čital razne članke v časopisju v zvezi s tem. Toda bila jih je večina, ki so se dobro zavedali, da niso predstavniki naših višjih forumov do sedaj še pred nas postavili nobene take naloge, katere ne bi bila izvedljiva.

V zvezi s tem je sindikalna kodružnica sklicala razširjeno sejo vseh sindikalnih funkcionarjev in predstavnikov uprave tovarne, da bi se pogovorili o možnostih, s katerimi bi lahko in kje ter kako bi lahko proizvodni stroški znižali. Zvezna planska komisija je postavila za našo tovarno nalogo, da zniža proizvodne stroške za 2,30 %, kar je znak, da je naš delavec že prej precej štedil in gledal na to, da stroški proizvodnje niso bili preveliki, saj smo videli, da so nekatera podjetja dobila nalogo, da znižajo proizvodne stroške za 8 %. Na tej seji so se vsi do podrob-

nosti seznanili z namenom znižanja proizvodnih stroškov, ter tudi podali svoja mnenja, kje bi bila prilika, da se lahko znižajo. Sprejet je bil sklep, da se vrše posvetovanja z delavci po skupinah in pododborih, naj tudi oni povedo svoja mnenja, ker vsak sam najbolje ve, ali se pri njegovem delovnem mestu da kaj prihraniti. In tako se je tudi storilo, ter so dali naši steklarji in drugi delavci res pametne predloge, kar nam je dokaz, da so razumeli dano nalogo in da se zavedajo, da bodo tudi od znižanja proizvodnih stroškov imeli oni koristi.

Ko je bil sklican masovni sestanek, na katerem bi se naj dokončno ugotovilo, ali bomo znižali proizvodne stroške za isti odstotek, kakor nam ga je določila Zvezna planska komisija, ali ga bomo pa znižali še sami se je na ta masovni sestanek zbral skoraj ves delovni kolektiv. Ko je tajnik sindikalne podružnice obrazložil

še enkrat pomen znižanja proizvodnih stroškov, so za njim poudarjali ta pomen še tov. ravnatelj in predstavnik Ministrstva lahke industrije Zvezne vlade, so se prečitali predlogi raznih oddelkov in posameznikov, kje bi se lahko znižali proizvodni stroški. Pohvaliti je predlog tov. Grčarja Tineta, kateri je predlagal, da se lahko pri stroju za rezanje papirja isto delo opravi z delovno silo, zmanjšano od

sedanje za 30 %, in z malo preureditvijo stroja se bo še več naredilo. Vsi so sprejeli predlog, da bodo varčevali kar se bo dalo z mazivi, pogonskim materialom, električno energijo in slično, ter se obvezali, da bodo znižali proizvodne stroške ne za 2,30 % ampak za 3 %. Na koncu je tov. Maurer Vili v imenu steklarjev samih dejal: »Mi vemo kaj smo dolžni naši partiji in skupnosti —

zato bomo sli še z večjim elanom na delo in tako pokazali spoštovanje in predanost naši partiji.»

Na koncu je bila poslana še resolucija CK KPJ, v kateri naš delovni kolektiv obljublja, da bo stopal pod njenim praporom pod vodstvom maršala Tita tja, kamor ga bo vodila Partija, ker samo pod njenim vodstvom vemo, da bomo živeli srečno življenje.

F. R.

Kmetijstvo in zadružništvo

Do 21. julija bodo v trboveljskem okraju zgrajeni trije zadružni domovi

Gradnja zadružnih domov v Trboveljskem okraju uspešno napreduje edino v Mlinšah, Praprotnem, Dolah pri Litiji in Čečah. V ostalih krajih gre delo slabše naprej in bodo morali zlasti v Zidanem mostu bolje zgrabiti, da izvršijo obljubo, ki so jo dali v čast V. kongresu KPJ.

V Mlinšah sicer niso dali obljube, do kdaj bodo dom imeli gotov, vendar hočejo do jeseni imeti v celoti gotovega. Prosvetno delo hočejo letošnjo zimo že v novem domu vršiti.

V Mlinšah se je uprava gradilišča pokazala zelo aktivno in je znala zainteresirati domačine. Pričeli so že z zidanjem. Materiala imajo na gradilišču dovolj, edino lesa imajo samo 70 m³, primanjkljaj pa bodo tudi dobili. Prostovoljnih ur je dosedaj izvršenih 5139. Od tega je naredila mladina 1500 ur, kmetje 750 in sindikati iz Zagorja 2768 prostovoljnih ur. Vse dosedanje delo je na prostovoljni bazi in do danes še niso v Mlinšah niti ene delovne ure plačali. Pohvaliti je treba tehniko tov. Benegalija iz Zagorja, ki je zelo aktiven. Med drugim je projekt zadružnega doma v Mlinšah razmnožil ter ga dal po vaseh. Kmetje so videli, kakšen je dom in dobili so veselje za delo, čeprav je baš sedaj največ dela na polju.

V Trojanah pa so se dolgo prepirali, oziroma se niso dosti brigali zaradi zemljišča. Sedaj ko so vprašanje zemljišča končno uredili, je tudi delo na gradilišču zaživelo. Zasluge, da se je delo pospešilo, pa imata tovariša Bokelj Albert in Skrabar Franc iz Zagorja, ki sta znala pravilno prikazati potrebo gradnje doma.

Najslabše poteka delo v Čemšeniku, kjer se domačini dosti ne brigajo. Kar pa je tudi razumljivo, če frontovski odbor sam ne pokaže dovolj razumevanja.

Vas Praprotno si je zadala nalogo, da dom zgradi do 21. julija. Na sestanku, ki se je vršil prve dni junija, so tudi domačini sprejeli obvezo in sedaj delo dobro napreduje. Zazidali so že temelje in so pričeli z zidanjem sten. Sindikalne podružnice iz Hrastnika nudijo veliko pomoč in s tem dokazujejo, da so pravilno razumele poziv OF, da je gradnja zadružnih domov letos najvažnejša naloga. Edino, kar v Praprotnem ne deluje, je slaba statistična služba. Od domačinov sta sedaj najboljše odrezala tov. Rotar Martin in Zupan Ivan. Obveza je, da mora biti dom do 21. julija pod streho, do novembra meseca pa v celoti gotov. V Čečah niso imeli v planu, da se dom letos gradi, vendar so se odločili, da bo dom letos tudi pri njih gotov. Delo so dobro organizirali ter kažejo kmetje vedno več razumevanja, da se stvar čimprej izvrši. Delo napreduje prav dobro. Do gradilišča so si napravili cesto, pripravljajo kamenje ter so izkopali že 20 m³ temeljev. Na gradilišču v Čečah so pričeli z delom šele 10. maja, ko je prevzela gradnjo v roke nova uprava. Obvezali so se, da bodo izvršili dom do oktobra meseca. Do sedaj je bilo izvršenih 1500 prostovoljnih ur.

Na Dobovcu pravijo nekateri, da je najbolj potrebna elektrika in vodovod, potem šele zadružni dom. Domačini nimajo dosti zanimanja, da bi bolj poprijeli za delo. Imajo sicer pripravljeno kamenje in drva za apnenice, ter 6 m³ kamenja in 65 m³ lesa,

kar je pa še veliko premalo. Domačini, ki je 1951 prostovoljnih ur izvršila le mladina in žene, dočim kmetje ne kažejo dosti razumevanja, kar je znak slabega političnega dela.

V Dolah pri Litiji, kjer so imeli že 27. aprila dom pod streho, pa bo dom v celoti gotov do 21. julija. Delo je prav dobro organiziranih in zasluži to gradilišče vso pohvalo. Na Izlakah bi bil dom z malo več aktivnosti gradbene uprave in OF odbora, lahko že zdavnaj gotov. Do 21. julija pa bo obveza vkljub temu izvršena. Do sedaj je izvršenih preko 3500 ur, od katerih je večino izvršil sindikat iz Zagorja.

Lokalno gospodarstvo KLO Zagorje najboljše v okraju

Trbovlje, 4. junija 1948.

Izmed vseh KLO v območju okraja Trbovlje, je pokazal pri ustvarjanju lokalnega gospodarstva največjo iniciativo in sposobnost KLO Zagorje. Število gospodarskih podjetij, ki jih je bilo ob pričetku letošnjega leta dvanajst, je sedaj dvignil na štiriinajst.

Pripravljajo kamenja za apnenice

Vsa podjetja so izkazala aktivo, tudi krojaško-šiviljska delavnica, ki je prvo četrtletje pokazala izgubo, sedaj to s pravnimi in urejenimi poslovanjem krije. Nova podjetja so: velik valjni mlin, ki je bil preje last industrijalca Weibergerja in podjetje za lovljenje premoga, ki je bilo nacionalizirano. Podjetje za lovljenje premoga, oziroma premoškega prahu je prav koristno, saj nudi krajevnim apnenicam poceni kurivo, s čimer je prihranjeno vsaki mesec preko 25.000 dinarjev. Na poseben način urejene naprave omogočajo, da se ves drobni prah, ki bi drugače šel v izgubo po potoku Medija v Savo, zaje in služi v koristne svrhe. Podjetje Apnenice rabi na ta način od rudnika samo polovico potrebne količine premoga in to grahovca, ki se meša nalovljenim premogovim prahom. Apnenice so pod upravo KLO že od oktobra meseca 1947. Od takrat pa do danes je uprava gospodarskih podjetij pokrenila vse, da se usposobi in izboljša tudi druga peč za žganje apna. S preureditvijo se je od lani dvignila kapaciteta za 100%. V teku je delo za izboljšanje

naprav, tako da bodo lahko proizvajali tudi drobno apno in na ta način zvišali produkcijo za 20—40%. Odkar je podjetje pod upravo KLO Zagorje, so se tudi prilike v podjetju izboljšale. Delavci so zadovoljni, saj uprava skrbi zanje. Preskrbela jim je obleko, čevlje in tudi prehrana se je izboljšala. Disciplin pri delu se je izboljšala, delavstvo čuti popolno razumevanje za velike potrebe po apnu.

V majhni čevljarški delavnici se danes stiskajo, kar delo zelo otežkoča. KLO je pristopil k ureditvi novih lokalov za čevljarstvo delavnico ter k nabavi novih strojev. Sedaj se delo ne vrši po planu, čim pa bodo urejeni potrebni prostori, bo en del strogo ločen, kjer se bo delo vršilo po tekočem traku ter po planu, dočim bo drugi prostor izključno za popravila. Gostinstvo je od zadnjega zborna volivcev, kjer so bile ugotovljene nekatere nerednosti, pokazalo velik napredek. V gostilnah KLO Zagorje dobijo prehodni gostje sedaj lahko dobro hrano po zmernih cenah, kosilo do 35.—dinarjev, večerjo pa od 15 do 20 dinarjev. Vsi abonenti, ki so se dosedaj hranili v gostilnah KLO Zagorje, so sedaj na hrani v rudniški menzi, kar je veliko boljše in ni na ta način nihče prikrajšan. Težave pri gostinstvu so edino v tem, da je pomankanje vina, vendar se le redko zgodi, da bi ga ne bilo. Da pa bo gostinstvo v redu poslovalo in nudilo gostom dobro pijačo, je bila urejena založna klet, ki bo odgovarjala vsem potrebam sedanjosti.

Delo pri lovljenju premoga

Klavnica je v polnem obratu ter se predvideva posebna delavnica, kjer se bodo izdelovali razni mesni izdelki in se bo tako dvignila kapaciteta tega podjetja. Podjetje „Kurivopromet“, ki sedaj nima dosti prometa, pa pripravljajo drva in premog tako, da bo sleherni preskrbljen s kurivom. Uspešno deluje „Naša knjiga“, ki danes v lepo preurejenih lokalih daje vtis solidne trgovine. Založena je z vsemi knjigami in raznim pisarniškim materialom, slednjega pa zadnje čase primanjkuje. Kino Triglav odgovarja rednemu poslovanju, je pa dvorana dostikrat premajhna, zaradi velikega zanimanja. Vso skrb pa je krajevni odbor posvetil vprašanju izgradnje vodovoda, kateri je za zagorski okoliš nujno potreben. V ta namen se je sestala komisija, ki je pregledala teren. Voda bo zajeta nad vasjo Šemnik in bo vodovod izpeljan preko Loke—Toplice do Zagorja in nove kolonije na Selu. Veliko pomoč pri gradnji vodovoda nudi uprava rudnika Zagorje. Za letošnje leto je odobrenih 2.900.000 dinarjev investicij. Krajevni ljudski odbor je pričel tudi s pripravami za opekarno, kjer delo dobro napreduje. Analiza glin je pokazala, da je na mestu prav odlična glina. Opekarna v Zagorju bo v sklopu okrajnih gospodarskih podjetij. Med drugim je KLO odkupil poslopje bivšega zadružnega doma, ki ga bo adaptiral za šolo. Dosedanji prostori so premajhni, s tem pa bo omogočen razvoj pouka. Prostor za zadružnim domom, kjer je bil preje stadion, pa bo preurejen in bo služil šolski mladini za telovadbo in igre. Delo in poslovanje krajevnega LO Zagorje nam daje zadovoljivo sliko in je lahko za vzgled drugim krajevnim odborom, volilce pa opozarja na veliko delo, ki ga bo treba izvršiti v letošnjem, drugem planskem letu.

Mladina Trbovelj pri gradnji ceste

Mnogo časa se že govori o pričetku gradnje ceste v Trbovljah, končno se je uredilo in v četrtek 17. 6. m. je mladina rudnika Trbovlje prva prišla za krampe in lopate in pričela z gradnjo. Gradila bo progo od postaje do trga Trbovelj, skozi ob prostoru, koder bo tekla cesta.

Mladinci in mladinke, kateri so že pridobili izkušnja na gradnji proge Samac—Sarajevo, bodo tudi tukaj pokazali svojo zmožnost pri gradnji proge. Pokazali nam bodo, kako se delajo nasipi, kako se delajo useki in pokazali, kako se ruši tisto, kar ovira pravilno pot te proge.

Štab mladinske delovne brigade je pripravljen pod vodstvom izkušenejšega komandanta Čečnovarja Avgusta dati vse od sebe, da bo mladina pravilno delala, naj si bo pri gradnji ali pa pri drugem življenju te brigade. Če, katere tvorijo posamezni mladinski aktiv, imajo že tudi veččinoma postavljen svoj čelni štab. Komandirji bodo najboljši člani mladinske organizacije, za katere sem hrdno prepričan, da bodo izpolnili svoje naloge.

Štab mladinske brigade ima svoj sedež v rudarskem domu, prvo nadstropje.

—★—

Za boljšo prehrano v naših menzah

Zelenjave je pri nas dovolj — v menzah pa je primanjkuje

Kljub temu, da zelenjava gnije po raznih vrtovih in magazinih, preskrba z zelenjavo v delavskih središčih našega okraja, posebno pa še v Trbovljah ni zadovoljiva. Naše menze morajo nuditi abonentom zadostne količine zelenjave in drugih povrtnin.

Koliko prostovoljnih delovnih ur si prispeval za izgradnjo fizikturnih igrišč in domov?

S pravilno organizacijo na terenu je okraj Trbovlje uspel, da je preseegel plan kontrahiranja žitaric

Na konferenci KLO, kalera se je vršila začetkom meseca junija v Trbovljah zaradi letošnjega odkupa žitaric, je KLO Radeče napovedal tekmovalno vsem KLO okraja Trbovlje v naslednjih točkah.

Kateri KLO bo dosegel najboljši uspeh pri kontrahiranju žit in kateri bo dosegel največji procent preko določene količine.

Uspeh tega tekmovanja je prav dober in vodi danes KLO Radeče, kateri je prekoračil svoj plan za 265%. Ostali krajevni ljudski odbori so isto sprejeli tekmovalno ter že dosegli naslednje rezultate. KLO Kotredež, preseegel plan 237,5%, KLO Čemšenik 152,5%, KLO Izlake 152%, KLO St. Jurij 146%, KLO St. Lambert 150%, KLO Milnše 93,9%, KLO Hraščnik 90%, KLO Zidani most 87%, KLO Razbor 54%, KLO Sv. Urh 129%, KLO Zagorje 34%, KLO Loke-

Kisovec 113%, MLO Trbovlje 3%, KLO Marno 30%.

Ostali krajevni ljudski odbori pridno delajo pri kontrahiranju žitaric in bodo do 25. VI. dosegli svoje plane kontrahacije. Uspeh tekmovanja posameznih KLO je doprinesel, da je OLO Trbovlje dne 16. VI. dosegel 118% okrajnega plana odkupa. Dne 20. VI. je bil okrajni plan dosežen 155% in dne 21. VI. pa že 175%. — Okrajna uprava za odkup je sprejela tekmovalno OLO Jesenice, istočasno pa je bilo napovedano tekmovalno OLO Mozirje, Prevalje in Kočevje. Najboljsemu KLO se bo podelila predhodna zastavica. Najboljši upravi za odkup za bo-IO, OLO Trbovlje podeli pokal rudarsko svetilko. Dosedaj vodi OLO Trbovlje v kontrahiranju ter bo zaključeno že do 25. t. m.

Uprava za odkup.

S pesmijo so odšli na Avtostrado Beograd-Zagreb

Zbor Titovih črnih pionirjev je v soboto 16. VI. odšel za 10 dni na Avtostrado, »Bratstvo in edinstvo« Beograd-Zagreb. Zbor bo na Avto-stradi nastopal z izbranim programom parkizanskih, narodnih, umetnih in delovnih pesni.

Poleg pesmi bo nastopal z zborna recitacija »Kdo«, Zborna recitacija

predstavlja borbo našega ljudstva za petletni plan. Sodelujejo rudarji, električarji, kovači in kmetje ter glasovi v ozadju Zborna recitacija je simbolično prikazano delo našega ljudstva med okupacijo in danes.

Celoten zbor šteje preko 50 mladih grl, ki so se mesec in pol prav pridno pripravljali na koncert, katerega so v petek 18. VI. v okviru partizan-

skega tedna dali trboveljskemu občinstvu. Za koncert so se pripravljali prav pridno, saj so imeli dnevno vaje po štiri ure, večini po tudi po šest. S koncertom v petek je zbor pokazal, da je na veliki višini in vreden naslednik trboveljskih slavčkov. Dvorana Delavskega doma ni mogla sprejeti vseh, ki so hoteli poslušati koncert pionirjev pred odhodom na progo. Vse pesmi so bile izvajane prav skladno, posebno navdušenje pa so dosegle tiste s spreminjanjem harmonike. Nastopala je tudi folklorna skupina, ki šteje 16 mladincev in mladih v narodnih nošah in ki so ob spreminjanju harmonike izvajali razne ples. Ta točka je na navdušeno željo občinstva morala biti ponovljena. Pri nastopu so sodelovali tudi harmonikarji: Škoberne samostojno in skupno z Jež Francitom in Gombač Ivanom.

Zelo lepo simbolično je bila priznana zborna dramska recitacija »Kdo«. Na odru je bilo prikazano življenje rudarjev, električarjev, kovačev in našega kmeta, ki danes po zaskugi našega voditelja maršala Tita, skupno z delovno inteligenco, ustvarjajo lepše in boljše življenje sebi in bodočim rodovom. Koncert je odlično uspel ter bodo pionirji z uspehom nastopali na Avto-stradi in nudili graditeljem razvedrilo s pesmijo in plesom in harmoniko. Skupina, katere je odšla v soboto šteje skupno z vodji posameznih skupin 60 oseb. Skupino vodi pevovodja Dolničar Rudi, voditeljica folklorne skupine je Palernost Ivanka, vodja recitacijske skupine pa je Rak Milko.

Titovim črnim pionirjem želimo na gostovanju na Avto-stradi mnogo uspehov.

Pionirski prvak Slovenije v nogometu SFD »Rudar«

V nedeljo 20. junija je bila odigrana v Trbovljah prvenstvena nogometna tekma za pionirskega prvaka Slovenije v nogometu. Sodniku Dorčecu sta se predstavili moštvi SFD Rudarja in SFD Počrežja iz Maribora. Moštvo Rudarja je nastopilo v naslednji postavi: Pajer, Kojan, Prašnikar, Savšek II, Ameršek, Baloh, Malovrh, Lazič, Oprešnik, Ahlin,

Kralj. Tekma je bila zelo zanimiva ter se je končala z rezultatom 2 : 0 za pionirje SFD Rudarja. S to tekmo je postalo prvak Slovenije moštvo SFD Rudarja in si priborilo poleg naslova tudi nagrado Fizikalne zveze Slovenije: kompletno nogometno opremo. Pionirjem Rudarja čestitamo in jim želimo še nadaljnjih uspehov.

SFD Proletarec Zagorje : FD Milčnik Ljubljana

2 : 0

V petek 18. junija se je v Zagorju odigrala kvalifikacijska nogometna tekma za vstop v drugo slovensko ligo med SFD Proletarcom in FD Milčnikom iz Ljubljane. SFD Proletarec je zmagal z rezultatom 2 : 0. Prav dobro je sodil tekmo Presinger iz Celja. Gole za Proletarca sta dala Dornik in Kurant. S to zmago se je Proletarec kvalificiral za nadaljevanje tekmovanja ter ima vse izgleda, da bo zastopal revirje v II. slovenski ligi.

SFD PROLETAREC : SFD LITIJA 4 : 2

V nedeljo 20. junija se je odigrala v Zagorju prijateljska nogometna tekma med navedenima društvoma, ki se je končala z zmago SFD Proletarca 4 : 2. Moštvi sta nastopila v kombiniranih postavah.

Pionirski praznik 27. junija

Trbovlje, 21. junija. Pionirji trboveljskega okraja se za letošnji pionirski dan temeljito pripravljajo. Na pionirskem dnevu, ki se bo vršil 27. junija, bodo prikazali rezultate svojega dela v letošnjem šolskem letu. S svojimi izdelki so se postavili na razstavi »Tedna ma-

tere in otroka«, katere otvoritev je bila v nedeljo 20. junija.

Vsak odred bo imel slavnostno zaključek v svoji šoli. Na dan 27. junija pa bodo skupne proslave po vseh centrih: Trbovlje, Hraščnik, Radeče in Zagorje. Ta dan bodo imeli slavnostne obhode, akademije in pionirske sejme. Pionirji pa se prav pridno udeležujejo raznih akcij. Prav uspešni so pri uničevanju koloradskega hrošča. Odred v Hraščniku pošlje vsak dan eno četo na pregled krompirjevih nasadov. Pomagajo pa tudi pri gradnji zadružnih domov, saj so pionirji v Čečah v kratkem času napravili preko 200 prostovoljnih ur. V Dolah pri Litiji so pionirji tudi prav pridni. Najboljši bodo na pionirski dan proglašeni za udarnike, pohvaljeni ter nagrajeni s knjižnimi nagradami.

Ali že veste

da v Trbovljah primanjkuje vina in če hoče nealkoholik pogostiti žejo s pivom, dobiš v restavraciji MLO v Trbovljah po tričetrtturnem čakalju odgovor — točimo samo vino;

da je tovarišica iz Zagreba naročila kosilo v restavraciji MLO v Trbovljah že dopoldne, ko pa je prišla h kosilu, so ji povedali, da imajo še nekaj kosil samo za izredne goste;

da se po mnenju odbojkarjev zastave najbolje posušijo, če visijo še 14 dni po tekmah kar na drogovi;

borec naših edinic. Ze skozi vso tragično usodo državljanske vojne v Španiji je bilo v Kataloniji, posebno ob mejnem sektorju, polno volonrov, ki so se skrivali pri kulakih na vasi. Buržujski privrženci iz mest so romali po vaseh z brusilnimi kamni in so pod krinko brusili nože za masovno klanje nedolžnih ljudi. Ta je bilo po zmagi fašizma 1. 1939 v Španiji. Te zadnje dni naše prisotnosti od vasi do vasi je bilo očitno vse sovražno razpoloženje proti nam in to od ljudi, kateri niso odhajali z nami. Ostali so bili vsi praznično oblečeni in se pripravljali za sprejem fašistov, kateri so bili ponekod le nekaj km za nami. Mi smo bili zaščitni pol milijona ljudi ter varuhi civilne in vojaške opreme, katere nismo hoteli pustiti fašističnim »tralcem«.

Prehodne ceste in poti proti fronti, ki meji so bile prenapolnjene s kmetijskimi vozovi in oklopnimi avtomobili. Avtobusi so bili polni težkih ranjencev, vojakov in civilov. Vsi ti so čakali milosti in rešitve francoskih vojaških oblasti, da bi odstranili mitraljeze, katere so montirali v Pirenejih na položaje proti nam in težko prizadelemu španskemu naro-

du, kateri je krvavel iz vseh ran.

Obmejne železniške proge in tuneli so bili polni težkega orožja, tankov, topov in oklopnih vozil. V tunelu Port Bau, ki meji s Francijo je bilo na stotine avijenskih motorjev, novotovorjenih v železniških vagonih, katere so francoske oblasti namerno zadrževale v Franciji več kot leto dni, samo da so s tem onemogočili zmago španskega ljudstva nad fašizmom. Vse to orožje je vlada Negrin nabavila od prijateljskih držav.

Hinavsko je odredila zadnje dni Blumova vlada, da se ta vojni material pošlje čez mejo v Španijo, ko so se dobro zavedali, da je prekasno. Francoske oblasti so računale, da bo ta vojni material prišel v roke Francozom.

Republikanski minerski bataljoni pa tega niso dovolili, da bi se fašisti okoristili z od republike kupljenim orožjem.

Demokristjanski Judeži so se to pot razkrinkali pred svetovno javnostjo, kajti poštemim narodom je bilo jasno da so ti volkovi v ovčjih kožah prodali ne samo svoje lastne narode, nego tudi ostale narode Evrope.

Ivan Debenc.

Pevski zbor »Titovi črni pionirji« pred odhodom na avto-strado Beograd-Zagreb

Odlomki iz dnevnika NOB iz Španije (Nadaljevanje)

Po 15. januarju 1939 je bila situacija na fronti in v zaledju čedalje bolj kritična za republikance. Španski narod je bil na milost in nemilost začasno prepuščen mračnim silam zapada. Barbarstvo in suženjstvo je zopet zavladalo nad španskim ljudstvom, kot je bilo že mnogokrat v zgodovini narodov, da so začasno podlegli promoci svojih zatiralcev.

Barcelona je bila 22. januarja 1939 evakuirana. Mednarodne brigade so bile na svoji zadnji postaji ob francoski meji Port-Bau. Francoske obmejne čete nas niso spustile preko meje v Francijo ter smo se 23. januarja vrnili nazaj v notranjost Katalonije do Herone. Na iniciativo naše komande je bilo predlagano vladi Negrin, da bi mi ponovno zasedli pe-reče položaje na fronti. Končno je bil ta predlog odobren, pod pogojem, da zberemo iz naše sredine najposposnejše in najbolj požrivovalne borece za zaščito beguncev in za napravo barikad na strateško važnih točkah. Mi artiljerijci smo šli na položaj v La

Faloma, to je stara Irnjava v pristanišču, ker so krožile na visokem morju sovražne križarke, ki so imele namen izkrcati svoje posadke za hrbtno naše umikajoče se vojske in civilnega ljudstva. Železniški promet je popolnoma prenehal funkcionirati, na stotine km so hodili peš. V La Palomi smo odbili vse poizkuse sovražnika, da ni prišel na suho vse dotlej, dokler mu to nismo dovolili. Četrto noč je izdala vrhovna komanda ukaz, da se umaknemo iz položajev. 29. februarja so fašisti napadali na vsej fronti. Padel je naš pošt-komisar artiljerije, italijanski antifašist, emigrant od 1. 1921.

Po mestih in vaseh so tedaj že dvigali glave skriti sovražniki ljudstva. Bilo je potrebno uvesti najstrožjo vojaško disciplino, ker se ni bilo več varno krcati posameznikom, zlasti borecem mednarodnih brigad. Markaterga je na hitro zmanjkalo ter ga ni bilo več nazaj. Bilo je precej slučajev, da so bili na ta način zahrbtno ubiti najboljši in najhrabrejši